

144 učiteljev je sedelo pri mizah in kosilo vkup, gotovo naj več vsem naj veseljša južina v življenji. — Pervo napitnico vzdigne pervosednik na slavo presvetlega cesarja, pri kateri vsi učitelji gromeče zapojó cesarsko pesem. Drugo napitnico posveti pervosednik vsem učiteljskim prednikom, prijateljem in milim podpornikom, posebno pa milemu dobrotniku tega dneva, in „Koljkor kapljic, toljko let!“ zadoni po vsi obednici. Tretja napitnica pa je veljala učiteljski zlogi, ktero naj mili Bog vedno hrani in živi med nami! Verstilo se je potem še več drugih napitnic, in gotovo naj več z naj boljším srcem.

Zvečer ob $\frac{1}{2}$ 8 uri je bila v národni čitalnici veselica, ki jo je dramatično društvo napravilo na čast učiteljskemu zboru. Igrali ste se igri: „Igra pikè“ in „Ravna pot naj boljša pot“. Poslednjo je poslovenil in po domačih šegah vravnal nekdanji učitelj na Vinici, verli B. Tomšič. Vsi gospodje igralci in gospodičine igralka so se pri obeh igrah, posebno pa pri zadnji učiteljski prav posebno odlikovali. Učitelji, katerih je bilo mnogo v tem gledališču, so se prav serčno radovali. Hvala verlemu dramatičnemu društvu za ta prijetni večer!

Med to veselico je prišel učiteljskemu zboru tudi ta-le serčni telegram pražkih učiteljev: Zbranim bratom učiteljem govoriti: „Na zdravje!“

Drugi dan, ko so učitelji odhajali in se poslavljalj, je bil povsod le ta glas: „Žal naj bode vsakemu učitelju, ki ni bil pri prvem učiteljskem zboru!“

Prošnja,

ki jo je odbor prvega učiteljskega zbora izročil slavnemu deželnemu odboru v Ljubljani, se tako le glasi:

„Slavni deželni odbor!

V teku časa se vse spreminja. Odkar je v Avstriji ljudska šola, se je tudi zakonostavstvo pri šolstvu in učiteljstvu zelo spremenilo; le eno je še ostalo tu pri starem, to je plača ljudskega učitelja.

Dandanes se veliko, veliko tirja od ljudskega učitelja; ako pa se mora učitelj sedanjega časa bolj izobraževati in več delati, se mu po pravici spodobi tudi boljša plača.

Sedanji dohodki ljudskega učitelja so naj več tisti, ki jih učitelj dobiva kot cerkvenik ali mežnar; le kar tu pa tam še manjka, da učitelj nima v vsem vkup naj manj 200 gold., mu soseske dodajajo ali v šolskem denarji pri posamesnih otrocih ali pa po nakladu pri posamesnih srenjčanih. Vse te dohodke mora učitelj po naj več krajih od hiše do hiše sam pobirati, in prav malo učiteljskih služeb je na Kranjskem, da bi učitelj še to mervico svojih terdo zasluženih dohodkov redno dobival.

Tožbe zoper slabo in nerédno učiteljsko plačo in prežalostne okoliščine v tej zadevi so sploh znane.

V prvem zboru ljudskih učiteljev na Kranjskem 15. sept. t. l., kjer je bilo zbranih čez 150 učiteljev, se je pri vprašanji: „kako bi se stalno sboljšale slabe okoliščine o učiteljski plači“ — enoglasno sklenilo, da naj se ljudski učitelji na Kranjskem v teh svojih žalostnih zadevah obernejo do slavnega deželnega odbora, in ga ponižno prosijo pomoči.

Slavni deželni odbor naj blagovoli tedaj prevdariti naslednje točke, ki so bile določene pri prvem učiteljskem zboru, ter naj se s slavno deželno vlado blagovoli dogovarjati o tej gorki prošnji ljudskih učiteljev.

Ljudski učitelji na Kranjskem prosijo in želijo:

1. Ljudska šola na Kranjskem naj veljá za deželno napravo.

2. Cerkevnikova in orglarjeva služba naj se v principu loči od učiteljeve službe; vendar se o tem moreta porazumevati cerkveno predstojništvo in učitelj.

3. Učitelj naj dobiva kot učitelj stanovitno plačo; kar pa bi imel dohodkov, ko bi po porazumljenji s cerkvenim predstojništvom opravljal tudi cerkvenikovo in orglarjevo službo, naj mu bode to poboljšek k učiteljski plači.

4. Šolski denar od posamesnih otrok, vsi šolski nakladi pri posamesnih srenjčanih, pa tudi bira in drugi naturni pridelki, kar učitelj kot učitelj dobiva, naj nehajo, in namesto tega naj se naloži primerni šolski davek na vso deželo.

5. Učitelj pri mali šoli naj dobiva na leto naj manj 300 gl. plače. Začasni prvi ali drugi učitelj „ „ „ „ „ 350 „ „

Poterjeni „ „ „ „ „ 400 „ „

in ta tudi potem vsakih 10 let 50 gold. poboljška.

Vsi ti pa naj zraven tega imajo tudi prosto stanovanje in kurjavo; začasni ali poterjeni učitelj pa naj ima zraven tega še kakih 50□⁰ verta.

6. Učitelji glavnih šol naj imajo vsak brez razločka 400 gold. letne plače in zraven tega tudi še kraju primeren donesek za stanovanje; poterjeni učitelj pa naj zraven tega dobiva še vsakih 5 let 50 gold. poboljška.

7. Vsi ljudski učitelji v malih in glavnih šolah naj dobivajo pokojnino ali penzijo in sicer enako učiteljem pri srednjih šolah polno po 30 letnem službovanji. Ravno tako naj dobivajo primerno pokojnino in pomoč tudi njih vdove in sirote.

8. Vsa ta plača naj se dobiva pri javnih blagajnicah in sicer v takem redu, kakor jo dobivajo c. k. vradniki.

V Ljubljani 27. septembra 1868.

V imenu prvega zbora ljudskih učiteljev na Kranjskem:

A. Praprotnik,
pervosednik.

Fr. Gerkman, {
M. Močnik, { zapisovalca.

Književnost.

„Slovenska Matica,“ je dala na svetlo in razposlala tri knjige, in sicer: 1) „Olikani Slovenec“. Spisal Ivan Vesel. Ta lepa in prav koristna knjiga obsega te- la poglavitna poglavja: kako se vedimo proti Bogu, kako se vedimo sami seboj, kako nam je vesti se do družih ljudi, kako se je vesti do neumne živine. Ta knjiga bi bila prav primerno berilo za nedeljske šole. 2) „Slovenski Štajar“. Dežela in ljudstvo. Spisali rodoljubi. I. snopič. Osnova vse knjige nam kaže, da bode to prav spretno delo, ki bode vredno pomnoževalo domače slovstvo. 3) Národní koledar za leto 1869. ima v sebi mnogo lepega koristnega blaga, kterega bode tudi marsikteri učitelj hvaležno v šoli rabil. Kakor smo priporočevali knjige družbe sv. Mohorja, tako tudi želimo, da bi nobena ljudska šola ali učiteljska knjižnjica ne pogrešala Matičinih knjig. — Ravno kar je prišel tudi na svetlo 3. in 4. zvezek „Slavljanskega juga“, kteri ima zopet mnogo pravega beletrističnega blagá in tudi nekaj lepih slik iz slovenskega národa. — Videli in brali smo tudi lepo nemško knjigo, ki je posvečena vsem avstrijskim učiteljem in se imenuje: „Lose pädagogische Blätter“. Spisal Gustav Zeynek. V Gradcu 1869. (Leuschner et Lubenski.) Mnogo prav